

ساختارهای توانمندساز مدرسه و الگوهای پیشرفتی تحصیلی

مریم کریمی اورگانی

www.ketab.ir

انتشارات حله

۱۴۰۰

سرشناسه: کریمی آورگانی، مریم، ۱۳۵۹-
 عنوان و نام پدیدآور: ساختارهای توانمندساز مدرسه و الگوهای پیشرفتی تحصیلی /
 مریم کریمی آورگانی.
 مشخصات نشر: بوشهر: انتشارات حله، ۱۴۰۰.
 مشخصات ظاهری: ۸۸ ص.: ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س م
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۷۳۰-۱۷-۳
 وضعیت فهرست نویسی: فیا
 یادداشت: کتابنامه: ص. ۶۷-۷۱.
 موضوع: پیشرفت تحصیلی -- ایران
 موضوع: پیشرفت تحصیلی -- ایران -- مشارکت والدین
 موضوع: مدرسه‌ها -- ایران -- مدیریت و سازماندهی
 رده بندی کنگره: LB۳۰۶۳
 رده بندی دیویی: ۳۷۱/۲۸۳۰۹۵۵
 شماره کتاب شناسی ملی: ۸۷۳۲۳۹۲

ساختارهای توانمندساز مدرسه
 و الگوهای پیشرفتی تحصیلی
 مریم کریمی آورگانی

نوبت چاپ: چاپ اول

ویراستار: نسرين قاسمی

صفحه‌آرا: احمد موبدی

طراح جلد: احمد موبدی

نمونه خوان: سید محسن محمودی نیا

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۷۰,۰۰۰ تومان

آدرس: بوشهر - خیابان سنگی - کوچه بوستان ۱۶ - انتشارات حله

دفتر مرکزی: ۰۷۷۳۳۳۳۷۵۰۰ - ۰۹۱۷۸۷۱۶۱۳۶

فهرست

۹	 مقدمه
۱۳	 فصل اول - پیشرفت تحصیلی
۱۹	 عوامل مؤثر بر پیشرفت
۱۹	 هوش
۱۹	 علایق و عوامل مربوط به دانش آموز
۲۰	 انگیزه
۲۱	 خانواده و محیط خانواده
۲۲	 برنامه ریزی
۲۳	 عوامل مربوط به مدرسه و معلم
۲۴	 ارزشیابی پیشرفت تحصیلی
۲۵	 اندازه گیری پیشرفت تحصیلی
۲۷	 فصل دوم - آثار مرتبط
۳۳	 فصل سوم - انگیزش پیشرفت
۳۵	 مفهوم انگیزش
۳۸	 دیدگاه های مطرح شده در مورد انگیزش

۳۸	دیدگاه رفتاری
۳۹	دیدگاه انسان‌گرایی
۴۱	دیدگاه شناختی
۴۲	مفهوم انگیزش پیشرفت
۴۵	گرایش‌های انگیزش دی‌سی
۴۷	انگیزش تسلط
۴۸	رابطه میان نیاز به پیشرفت و عملکرد آن
۴۹	پایداری در انجام تکالیف
۴۹	خطرجویی
۵۰	تکمیل تکالیف ناتمام
۵۰	تفاوت‌های جنسیتی در انگیزش پیشرفت
۵۱	انگیزش پیشرفت خودمختار در مقابل اجتماعی
۵۲	انگیزش پیشرفت و سازندگی اجتماعی
۵۳	خوداثربخشی و انگیزش پیشرفت
۵۴	نظریه‌ی اسناد و انگیزش پیشرفت
۵۷	فصل چهارم - ساختارهای توانمندساز
۶۵	سخن آخر
۷۱	نتیجه‌گیری
۷۷	منابع
۸۵	رزومه نویسنده

مقدمه

اگر موفقیت تحصیلی معادل با پیشرفت تحصیلی مدنظر باشد، به معنای موفقیت دانش‌آموزان در گذراندن دروس یک پایه تحصیلی مشخص یا موفقیت در امر یادگیری مطالب درسی می‌باشد و مخالف آن، افت تحصیلی است که از معضلات و مشکلات نظام می‌باشد. اتیکسون و همکاران، پیشرفت تحصیلی را توانایی آموخته‌شده یا اکتسابی فرد در موضوعات آموزشیگاهی می‌دانند که به وسیله آزمون‌های استاندارد شده اندازه‌گیری می‌شود. یکی از چالش‌های مهم معلمان در کلاس‌های درس، متمرکز کردن توجه دانش‌آموزان به موضوعات درسی و کمک کردن به یادگیری آنها است.

یکی از شاخص‌های اثربخشی مدرسه میزان رسیدن به اهداف آموزشی است. معمولاً برای سنجش میزان نیل به اهداف آموزشی پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان بررسی می‌شود؛ پس صاحب‌نظران آموزش به

دنبال بهبود پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان هستند که این مهم از طریق بررسی عوامل تأثیرگذار بر پیشرفت تحصیلی آنان صورت می‌گیرد. دوفور و همکارانش چند عامل کلی که با عملکرد مطلوب مدرسه علی‌رغم مقطع تحصیلی و منطقه جغرافیایی ارتباط دارند، فهرست نمودند. از جمله این عوامل می‌توان به فرهنگ مشارکتی جایی که معلمان احساس توانمند بودن می‌کنند، تأکید بر نتایج، تعهد بر برطرف کردن مشکلات به کمک یکدیگر و علاقه به انجام فعالیت‌های اضافی در کمک به پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان اشاره نمود.

اندرسون و داونپورت پنج ویژگی مؤثر مدرسه در پیشرفت تحصیلی را مشخص می‌کنند که عبارتند از: ارزیابی مکرر دانش‌آموز به منظور ارزشیابی برنامه، محیط یادگیری امن، رهبری آموزشی قوی توسط مدیر، اهداف آموزشی شفاف و انتظارات بالا از دانش‌آموزان. مسلماً برای اطمینان از اینکه دانش‌آموزان به پیشرفت تحصیلی مطلوب برسند، بهترین روش تضمینی وجود ندارد و هر مدرسه باید از راهبرد خاص مورد نیاز خود استفاده کند (اسکات و همکاران، ۲۰۰۹).

ساختار توانمندساز در مقابل ساختار منع‌کننده قرار می‌گیرد. در ساختار توانمندساز مدیران و معلمان تحت نظارت مرزهای مشخص شده همکاری دارند و در همین حال، نقش‌های متمایز خود را نیز ایفا می‌کنند؛ همین‌طور قوانین و مقررات به جای اینکه وقوع خطا را محدود کنند، راهنمایی‌های انعطاف‌پذیری برای حل مشکل هستند؛ بالعکس، ساختار منع‌کننده مدارس سلسله‌مراتبی است که باعث محدودیت می‌شود و سیستم قوانین و مقرراتی دارد که مهارکننده هستند. هدف از این سلسله‌مراتب ایجاد یک جهت‌گیری ثابت در معلمان است؛ بنابراین رفتار معلمان به دقت

مدیریت می‌شود، به سختی کنترل می‌گردد؛ همچنین هم سلسله‌مراتب و هم قوانین برای کنترل به‌طور یکسان استفاده می‌شوند. این ساختار برای اطمینان از این مسئله به کار گرفته می‌شود که معلمان دارای نقص، مشکل و بی‌مسئولیت دقیقاً کاری را انجام دهند که مدیران گفته‌اند. قدرت مدیران ارتقا پیدا می‌کند؛ اما فعالیت معلمان محدود می‌شود. خصوصیات متضاد این دو نوع ساختار متضاد مدارس بحث‌برانگیز هستند. به‌طور کلی ساختار توانمند مدرسه می‌تواند مانع و یا افزایش‌دهنده اثربخشی مدرسه باشد.

www.ketab.ir